

„Újraindulni Krisztustól”, a kiengesztelődés szentsége és a betegek kenete, mint az irgalmasság forrásai: KaPI, 2020. február 22.

„Új időszak nyílik az Egyház előtt, újra visszhangzanak szívünkben Jézus szavai. Ő, miután Simon bárkájából beszélt a tömeghez, arra szólította fel az Apostolt, hogy „evezzen a mélyre” halat fogni: „*Duc in altum*” (Lk 5,4). Péter és az első társak hittek Krisztus szavainak és kivetették hálójukat. „S annyi halat fogtak, hogy szakadozni kezdett a háló” (Lk 5,6). *Duc in altum!* Ezek a szavak ma is visszhangzanak szívünkben, s arra ösztönöznek, hogy hálával emlékezzünk meg a múlttól, szenvedélyesen éljük a jelent és nyíljunk meg a jövő előtt: „Jézus Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké” (Zsid 13,8).” Novo Millennio Ineunte 1. pont Szent II. János Pál pápa prófétai erővel vezette át az Egyházat az új évezredbe. Krisztus Urunk szavait idézte „*evezz a mélyre*”. Manapság a felszínesség és a közömbösség fenyegeti az emberiség életét; közömbösség az élet evangéliumával szemben.

Forduljunk Istenhez! A megtérés mindig ezt is jelenti, de jelenti az elfordulást a bűntől. Bűn, ami megakadályozza Isten szeretettervének megvalósulást az életemben és arám bizottak életében. Izajás próféta olyan világosan fogalmaz. „*A ti bűneitek lettek válaszfallá köztetek és Istenetek között*” (Iz 59,2). Bűn nem Istenben okoz változást, Ő továbbra is szeret minket. Mi válunk képtelenné arra, hogy befogadjuk az Ő szeretetét. Ő Jézus Krisztusban siet a segítségünkre. Maga a Jézus név azt jelenti: „Isten megment, Isten üdvözít. Az angyal is így fogalmazott Józsefnek, álmában: „*(Mária) fiút fog szülni, és a Jézus nevet adod neki, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.*” (Mt 1, 21).

„*Figyelmeztetek, éleszd fel magadban Isten kegyelmét, amely kézföltételem folytán benned él*” (2Tim 1,6). Szent Pál apostol, szeretett fiához, Timóteushoz szól, de ez a figyelmeztetés mindannyiunk számára nagyon is aktuális. Minden szentség találkozás az irgalmas Istennel. Ne felejtsük el, hogy maga az Egyház is szentség, vagyis hatékony eszköz és jel, ahol az élő Istennel találkozhatunk. A 42. zsoltár így fogalmaz: „*amint a szarvas kívánczik a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem! Szomjazza lelkem az erős, élő Istent: mikor jutok oda, hogy Isten színe előtt megjelenjek?*” A mai ember szívében óriási szomjúság van, amit sokféle eszközzel próbál csillapítani. Szent Teréz anya házaiban mindenütt olvasható: „Szomjazom!” Jézus, ahogy Kis Szt. Teréz is elmélkedik róla, szomjazza az ember válaszát. Amikor tehát a szentségekről elmélkedünk, akkor azt kell világosan látnunk, hogy mindig Isten a kezdeményező. Ő az, aki megszólít minket, de nekünk válaszolnunk kell neki.

Szent II. János Pál pápa tanításából tudjuk, hogy az „Egyház az Eukarisztiából él.” Minden szentség erre a szentségre irányul. Ott van jelen az Egyház, ahol Isten szava összehívja, és az Eukarisztia mintegy felépíti az Egyházat. Itt pedig eljutunk a húsvéti misztériumhoz, hiszen a mi Urunk azért halt meg, és támadt föl, hogy nekünk „életünk legyen és bőségben legyen.” Szent Pál írja a Római levélben: „S ha annak Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halottak közül, akkor Ő, aki feltámasztotta Jézus Krisztust a halálból, életre kelti halandó testeteket is a bennetek lakó Lelke által.” (Róm 8,11) Miért is idézem éppen ezt a mondatát Pálnak? Azt gondolom, hogy bizonyos értelemben fel kell szabadítanunk a Szentlélek erejét magunkban. A szentségek a hit szentségei is. A hitben pedig ott van az emberi tényező. Együtt kell működnünk a Szentlélekkel. Mielőtt a gyógyulás szentségeiről beszélnék, röviden szólnom kell a keresztség szentségéről.

Keresztség kegyelme: újra és újra tudatosítsam magamban a mennyei Atya hozzám intézett szavait: Te vagy az én szeretett Fiam/Leányom, benned telik kedvem. Mindannyiunkra érvényes Ferenc pápa jelmondata: Miserando atque eligendo. Megkönyörült rajtam és kiválasztott engem. a keresztség a szentségek kapuja.

A keresztes beavatás szentségei által az ember megkapja Krisztus új életét. Ezt az életet azonban "törékeny cserépedényben" (2Kor 4,7) hordozzuk. Most még "Krisztussal el van rejtve az Istenben" (Kol 3,3). Most még földi, fájdalomnak, betegségnek és halálnak alávetett házukban vagyunk. Isten gyermekeinek ez az új élete a bűn miatt megsérülhet és el is veszíthető. (vö. Katolikus Egyház Katekizmusa, 1421. p.) Az Úr Jézus Krisztus lelkünk és testünk orvosa, aki a bűnnek megbocsátotta bűneit, és visszaadta teste egészségét, úgy akarta, hogy Egyháza a Szentlélek erejével folytassa gyógyító és üdvözítő művét, saját tagjaira vonatkozóan is. Ez a gyógyítás két szentségének célja: a bűnbánat és a betegek kenete szentségéé.

A bűnbánat és a kiengesztelődés szentsége:

„Akik a bűnbánat szentségéhez járulnak, azok Istent sértő bűneikre Isten irgalmas bocsánatát kapják meg. Egyszersmind kibékülnek az Egyházzal, melyet megsebeztek bűnükkel, s mely szeretetével, példájával és imájával közreműködik megtérésükben.”

A megkereszteltek megtérése: Jézus a megtérésre hív. E meghívás lényeges része az Ország meghirdetésének: "És betelt az idő, és elközelgett az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az evangéliumban!" (Mk 1,15) Az Egyház ige hirdetésében ez a meghívás elsősorban azokhoz szól, akik

még nem ismerik Krisztust és az ő evangéliumát. Így a keresztség az első és alapvető megtérés fő helye. Az evangéliumban való hit és a keresztség által mond ellen az ember a gonosznak, s nyeri el az üdvösséget, azaz az összes bűnök bocsánatát és az új élet ajándékát. Krisztus meghívása a megtérésre állandóan visszhangzik tehát a keresztények életében. E második megtérés állandó feladat az egész Egyház számára, mely "bűnösöket foglal magába, egyszerre szent és mindig megtisztulásra szorul, ezért szüntelenül a bűnbánat és a megújulás útját járja". E megtérésre törekvés nem pusztán emberi tett. A "töredelmes szív" mozgása ez, melyet a kegyelem vonz és indít, hogy válaszoljon az irgalmas Isten szeretetére, aki előbb szeretett bennünket. Szent Ambrus a két megtérésről mondja: "az Egyháznak pedig van vize is, könnye is, keresztvize és bűnbánati könnyei". A Szentlélek hatására megtérő ember cselekedete, a bánat, a bűnvallás és az elégtétel; másrészt Isten cselekedete az Egyház szolgálata által.

Így hangzik a feloldozás szövege a latin egyházban:

„Isten, a mi irgalmas Atyánk, aki szent Fiának kereszthalála és föltámadása által kiengesztelte önmagával a világot, és kiárasztotta a Szentlelket a bűnök bocsánatára, az Egyház szolgálata által bocsásson meg neked, és adja meg a békét. És én föloldozlak téged bűneidről az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében.”

A betegek kenete:

„A betegek szent kenetével és a papok imádságával az egész Egyház ajánlja a szenvedő és megdicsőült Krisztusnak a betegeket, hogy nekik enyhületet és üdvösséget szerezzen; sőt buzdítja őket, hogy szabadon csatlakozva Krisztus szenvedéséhez és halálához, szolgáljanak Isten népének javára.” (LG 11) A betegség és a fájdalom az emberi életnek mindig a legsúlyosabb problémái közé tartozott. A betegségben az ember megtapasztalja tehetetlenségét, korlátait, végeességét. Minden betegség megsejtheti velünk a halált.

A betegség szorongáshoz, önmagába zárkózáshoz, néha kétségbeeséshez és Isten elleni lázadáshoz vezethet. De érettebbé is teheti a személyt, segítheti, hogy fölismerje élete lényegtelen dolgait és afelé forduljon, ami lényeges. A betegség nagyon gyakran indítja el az istenkeresést, a visszatérést Őhöz. Krisztus együttérzése a betegekkel, valamint számos gyógyítása mindenféle betegségből nyilvánvaló jele annak, hogy Isten meglátogatta az Ő népét és Isten országa közel van. Jézusnak nemcsak a gyógyításhoz volt hatalma, hanem a bűnök megbocsátásához is. Jézus gyakran elvárta a betegektől, hogy higgyenek. Jeleket alkalmazott a gyógyításnál: nyálat és kézrátételt, sarat és lemosást. A betegek keresték, hogy érinthessék Őt, "mert erő áradt belőle, mely mindenkit meggyógyított" (Lk 6,19). Így a szentségekben Krisztus továbbra is "megérint" bennünket, hogy meggyógyítson. Az Egyház hiszi és

vallja, hogy a hét szentség közül az egyik egész különlegesen arra van rendelve, hogy megerősítse a betegség által megpróbáltakat: a betegek kenete: "A betegek e szent kenetét Krisztus, a mi Urunk, mint az Újszövetség valóságos és különálló szentségét alapította, Márk utal rá. Jakab pedig, az apostol és az Úr testvére, ajánlotta a híveknek és kihirdette." Ha egy beteg, aki fölvette a szentséget, visszanyeri egészségét, újra fölveheti a szentséget, ha ismét súlyosan megbetegszik. Ugyanazon betegségben is meg lehet ismételni, ha rosszabbodik az állapot. Ajánlott fölvenni a betegek kenetét komoly sebészi beavatkozás előtt. Ugyanez a helyzet az időseknél, akiknek az állapota egyre törékenyebbé válik.

A betegek szentségének kegyelmi hatásai:

A Szentlélek különleges ajándéka mutatkozik meg.. A szentség első kegyelme a megerősítés kegyelme, a lélek békéje és ereje azoknak a nehézségeknek legyőzésére, melyek a súlyos betegséggel vagy az öregséggel járnak együtt. E kegyelem a Szentlélek ajándéka, mely megújítja az Istenbe vetett hitet és bizalmat, és az erőt a Gonosz kísértéseivel, nevezetesen a kétségbeesés és a halálfélelem kísértésével szemben. Egyesülés Krisztus szenvedésével. E szentség kegyelme által a beteg megkapja az erőt és az ajándékot, hogy még bensőségebben egyesüljön az Úr szenvedésével. Egyházi kegyelem. A hívők, akik e szentséget fölveszik, "szabadon egyesülve Krisztus szenvedésével és halálával, Isten népének lelki javához". Fölkészülés a végső átmenetelre. Ha a betegek kenetének szentségét mindazoknak kiszolgáltatják, akik súlyos betegségben vagy gyöngeségben szenvednek, egész különlegesen szól azoknak, akik "a halál küszöbén" állnak, olyannyira, hogy e szentséget "az elmenők szentségének" is nevezik.

A haldoklóknak az Egyház a betegek kenete mellett fölajánlja az Eucharisziát, mint útravalót. Az Atyához való átmenetel e pillanatában a Krisztus testével és vérével való egyesülésnek egész különös jelentése és fontossága van. Az örök élet magva és a föltámadás ereje az Úr szava szerint: "Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és Én föl fogom támasztani őt az utolsó napon" (Jn 6,54). Az Eucharisztia, a meghalt és föltámadott Krisztus szentsége ekkor a halálból az életre, az e világból az Atyához való átmenetel szentsége.

Ily módon miként a keresztség, a bérálás és az Eucharisztia szentsége egységet alkot, melyet a "keresztény beavatás szentségeinek" nevezünk, elmondható, hogy a bűnbánat, a szent kenet és az Eucharisztia a keresztény élet végén -- amennyiben útravalót adnak -- olyan egységet alkotnak, melyet a "hazatérésre fölkészítő szentségeknek" nevezhetünk, azaz lezárják a zarándokságot.